

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Illvstrivm Virorum Epistolae, Hebraicae, Graecae et Latinae, Ad Ioannem Reuchlin Phorcensem virum nostra aetate doctissimum diuersis temporibus missae

Reuchlin, Johannes

Hagenoae, 1519

Bernardus Adelman nobilis ex Adelmanffelden Ioanni Reuchlin Phorcensi
S. D. P.

[urn:nbn:de:bsz:31-270838](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-270838)

EPIS. ILLVST. VIRORVM AD

Scriptissem tibi uolumen, sed a mēsa principis mei nūcius me auocatum uix hæc scribere admisit, si Heidelbergā te fors attulerit, præfulem nostrum & Fridericum Dalburgium & Plinium meo nomine qua nosti humanitate salutabis. Vale, Ex Inspruck x Kalendas Ianuarias. Anno M. cccc. lxxxiii.

Adolphus Occo Medicus Ioanni Reuchlin
Phorcensi. S. P. D.

Redeūt ecce Basilius tuus & Cato græcorū iam edoctus, feceruntq; post literas tuas Bibliothecā mihi q̄ angustissimā, necarior mihi præ oībus libris *ἢ πάντων μὰ θεῶν ἀνθρώπων κτήμασιν* fides, libelli uni⁹ p̄sentia mihi in piculo esset *οὐδ' ἴσασκε Φιλοσοφίας ἢ ἀρετῆς ἀποδήμια* Phalaridī quoq; quā nō crederes de amicis superfuisse querelā *οὐ τ' ἔβρανος ἂν π' ἴσιν οὐτ' ἐν φίλοις βεβαιῶν εἶρεν*. Ego librorum suppellectilem quanta ubiq; & apud me est doctis omnibus & mihi quoq; doctrinam exiguam proficēti, cōmunem arbitratus sum, Sed tuus liber post mensem promissus nō rediit. Negligentiam meam fatebor, modo dolo tibi suspectus non existam. Absui multo tēpore ab Augusta, & quod tu in primis amiciciæ signū nosti *τῆ τῆς Φιλίας ἐλευθερότητι* diutius apud me fuit, & pene perennauit. Basilium mendis territus innumeris excripsisse molestum duxi. Cato tibi Mancus fuit, ego integrum feci ut cū fore nore rediret. Aiunt nāq; priscum illum Catonem⁹ luci auidū, qui pote agricola erat. Catonem igitur integrum recipe, quē euolutis farcinulis meis aliquot codicillis neglectū inueni, tibi quoq; in gratiam absolui, plura facturus librosq; meos omnes etiā abditissimos communicaturus si expostulas. Postquā nanq; te & amicū *καὶ ἐν τῇ Φιλίᾳ κοινόν* esse mihi persuasi, quid non libros, reliquamq; suppellectilē amiciciæ uirtute lōge inferiorem libētissimo animo cōmunicarem. Vale, & Adolphum tuum in amicicia æquare contendas. Ex Augusta ocyssime quarta Iulii. Anno. M. cccc. lxxx. quarto.

Bernardus Adelman nobilis ex Adelmanfelden

Ioanni Reuchlin Phorcensi. S. D. P.

Cvm nuper apud fratrem meum Ioannes mi doctissime, Conradū tui amātissimū in Neobron essem, uarius nobis sermo, tū de bonarū literarū ingenuarūq; disciplinarū studiis, tū etiam de gymnasiis nostris præstantiaq; eorum erat. Nanq; cum ego seu

studio contradicendi seu potius amore ueri, Italiae palastras (ut ita dixerim) tanq̄ nutrices, autores, opificesq; optimarum artium, non modo Germanicis ante uerum etiam totius orbis posuissē, frater ut est homo singularis erga patriam amoris hoc ægre tulit. Conatusq; est Tubingen uestrum Italicis Aca'demiis conferre, modo humanarum literarum studia istic non adeo fugerent. Quod quidem q̄grauiter molesteq; tulerim, quantumq; de errore detrimentoq; patriæ nostræ conquestus fuerim, minime perscribere possum. Despici mus enim Iohannes mi, immo tanquam uenena abhorremus ac aliquando (proh quantum nephas) iisce incumbere prohibemur, quæ latinis iucunda uoluptuosaq; nobis uero ob nostram barbariem quantum pernecessaria utiliaq; esse soleant, tu ab exemplo epistolæ principis nostri quam cum summo pudore ad te mitto mihi opprobriatam, pro tua præcipua doctrina optime intelliges. Nec mihi hi qui hæc doctrinam dealbamentum quoddam esse putant uehementer aberrare uidentur. Nam uelut hi qui tingunt, cum primum quibusdam id quod colorem recepturum sit præpararunt, tandem postea florem superinducunt siue purpureum siue quemuis alium. Eodem nos itidem modo si ut indelibilis sit apud nos probitatis scientia cupimus, quom hisee disciplinis fuerimus imbuti, tunc cæteris operam demus, & quasi solem prius in aqua uidere assuefacti, ad ipsam ueram lucem intuitum tandem dirigemus. Hoc fecit diuus Hieronymus, hoc Augustinus, hoc Ambrosius, Gregorius, Basilius, Eusebius, Athanasius, Ioannes Chrysofomus, Lactantius, ac deniq; omnes uiri christianissimi, qui usq; ad tempora sancti Bernardi per uenere, atq; in aliquo precio apud maiores nostros habiti fuere. Nō tamen me præterit multos non philosophos sed philopompos. Nō magistros sacrarum literarum, uerum tenebrarum. Nō iurisperitos sed potius iurisperditos, leguleiosq; esse, qui execrantes poeticum nomen poetas lasciuus ac nugis deorum gentilium refertos esse prædicant, quare ab urbibus autore Platone pelli aboleriq; debeant. Esto concedatur istis detractoribus poetas mēdaces obscœnos petulantes esse. Sunt ne omnes? minime quidem. Sed ut istorum prauas ac peruersas opiniones infringam, eorumq; latratibus denique satisfaciam. Ipsi pro uiribus ingenioli mei responsum esse putent. Si in legēdis poetis apes imitati fuerimus, quæ non omnes, sed rātum melluuios

EPIS. ILLVST. VIRORVM AD

adeunt flores, nonnullos penitus decerpunt, aliquos intactos relin-
quunt. Eodem nos itidem modo non omnibus poetis, sed præconi-
bus uirtutum ac meliorum facinorum quorū maior est numerus
operam demus, hos imitemur, hos ueneremur, hisce deniq; omni stu-
dio ac toris uiribus incumbamus, & omnes demum (ut apostoli uer-
bis utar) legamus, & quod bonum sit retineamus. Sed quid multa
possem garrulatoribus istis tum autoritate patrum nostrorum fre-
tus, tum etiam rationibus exēplisq; gētilium ut optime nostri sufful-
tus copiose ac abundanter ostendere q̄ utilia iucunda necessariaq;
omnibus hæc sint studia, nisi uererer ne cum ipsis digna dicam, mi-
hi indigna dixisse uidear. Hæc ad te propterea Ioannes amācissime
uerbosius q̄ oportuit tanquam ad portum, patronumq; ac tutissi-
mum refugium receptaculumq; literatissimorum hominum exa-
raui, ut uiris studiosis liberaliumq; artium cupidis subuenires, digni-
tati, gloriæ, laudi, utilitatiq;. Reipu. cōsuleres, principiq; nostro Eber-
hardo humanissimo quem audio uiros doctos colere amareq;, sum-
mo studio, cura, opera, industria, diligentia, deniq; persuaderes, ne
minem unquam ad ueram cognitionē rerum peruenire posse, nisi
in primis hisce rudimentis (ut ipsi aiunt) uacauerit. Quod si effece-
ris, te ut alterum Ciceronem, aureum eloquentiæ flumen impior-
talitati (quid enim maius in hoc mundo tibi dari possit) dedicabi-
mus, principem uero nostrū præcipua religione, pietate, modestia,
gratia, clementia, iustitia præditum, opera cuius tantum commo-
dum patriæ nostræ accesserit, ut alterum Octavianum patrē patriæ
ad astra feremus. Vale præceptor obseruandissime, & mihi aliquan-
do quid in re nostra egeris quam tibi non minus q̄ mihi curæ esse
scio rescribe, measq; lituras ab omni ornatu uerborū, grauitate sen-
tentiarum, stili elegātia longe remotas æquo animo suscipe, etiam
atq; etiam rogo obsecro, obtestorq;. Ex Steten uel Aurelia potius
vi. Nonas Octobres. Anno salutis. M. cccc. lxxxiii.

Exemplum Epistolæ uxoris Comitis Eberhardi Se-
nioris ad Cardinalem Mantuanum quam
citauit Epistola præcedens.

Ruerēdissime in Christo pater ac dñe, dñe frater mi singula-
rissime humili recōmendatione parataq; semp obsequendi
pmissa affectiōe. A. N. famulo meo fidelissimo pcepi, quomō